

Overzicht van beschikbare c.q. nog op te stellen praktijkcodes per 18 november 2024

Code	Titel	Status ¹	Jaar van uitgave	Jaar van de reguliere revisie of nieuwe vaststelling	Opmerking(en)
PCD 1 (serie van 8 delen)	Hygiëncode Drinkwater	-			Het gaat om (i) vijf delen die het karakter van een 'naslagwerk' hebben en (ii) drie daarop gebaseerde werkboekjes (voor procesoperators en/of monteurs).
PCD 1-1	Hygiëncode Drinkwater; <i>Deel 1: Algemeen</i>	verbindend: de praktijkcode wordt expliciet genoemd in Artikel 21 van het Drinkwaterbesluit	2024	2028	
PCD 1-2	Hygiëncode Drinkwater; <i>Winning (grondwater, oevergrondwater en water na kunstmatige infiltratie)</i>	voorschrijvend	2016	2025	De praktijkcode is op basis van de subtitel dus niet van toepassing voor de winning van oppervlaktewater. In 2025 zal een project worden uitgevoerd waarbij de verschillende praktijkcodes op het gebied van de winning van (oever)grondwater onderling worden afgestemd (voorstel).
PCD 1-3	Hygiëncode Drinkwater; <i>Deel 3: Bereiding</i>	voorschrijvend	2024	2029	
PCD 1-4	Hygiëncode Drinkwater; <i>Deel 4: Opslag, transport en distributie</i>	verbindend: de praktijkcode wordt expliciet genoemd in Artikel 21 van het Drinkwaterbesluit	2021	2024	Deze praktijkcode wordt in 2024 herzien.


¹ Voor een toelichting op de in deze kolom gehanteerde begrippen, zie na tabel.

PCD 1-5	Hygiëne bij werkzaamheden aan winmiddelen; <i>Werkboekje bij de 'Hygiëncode Drinkwater; Winning'</i>	voorschrijvend	2016	2025	In 2025 zal een project worden uitgevoerd waarbij de verschillende praktijkcodes op het gebied van de winning van (oever)grondwater onderling worden afgestemd (voorstel).
PCD 1-6	Hygiëne bij werkzaamheden in de zuivering; <i>Werkboekje bij de 'Hygiëncode Drinkwater; Drinkwaterbereiding'</i>	voorschrijvend	2018	2024	Deze praktijkcode wordt in 2024 herzien.
PCD 1-7	Hygiëne bij werkzaamheden aan het leidingnet; <i>Deel 7: Werkboekje bij de 'Hygiëncode Drinkwater; Deel 4: Opslag, transport en distributie'</i>	voorschrijvend	2022	2025	
PCD 1-8	Hygiëncode Drinkwater; <i>Deel 8: Hygiënerichtlijnen ontwerp, bouw en renovatie van installaties voor de bereiding van drinkwater</i>	voorschrijvend	2023	2028	
PCD 2	Sediment in drinkwaterleidingen; <i>Beoordelen en beheersen</i>	voorschrijvend	2015	2025	
PCD 3	Richtlijn drinkwaterleidingen buiten gebouwen; <i>Ontwerp, aanleg en beheer (gebaseerd op NEN-EN 805:2000)</i>	bindend: de serie praktijkcodes is qua opzet en inhoud gebaseerd op de Europese norm NEN-EN 805:2000 'Watervoorziening – Eisen aan distributiesystemen buitenshuis'	2020	2024	De bovenliggende Europese norm wordt in 2022 – 2024 geactualiseerd. Ten opzichte van de vorige editie van 2017 is in de editie van 2020 uitsluitend hoofdstuk 11 over het beproeven van leidingen op waterdichtheid geactualiseerd. In onderdeel 7.2.2.3 'Risico-analyses: effect van falen' van subparagraaf 7.2.2 'Risicobeoordeling' van § 7.2 'Selectie van te saneren leidingen' van hoofdstuk 7 'Sanering' van deze praktijkcode komt onder meer schade aan de omgeving en ontgrondingskraters of –

					<p>kuilen als gevolg van leidingbreuken aan de orde. De omvang van deze ontgrondingskuilen kan worden bepaald via deze berekeningsmethode, waarvoor een spreadsheet beschikbaar is. Voor meer achtergronden daarbij, klik hier. De methodiek is gebaseerd op de nationale norm NEN-3651, die expliciet in het Drinkwaterbesluit wordt genoemd (in Artikel 21 'Aanleg en herstel transport- en distributienet').</p> <p>De praktijkcode wordt in de jaren 2023 tot en met 2025 herzien en daarbij opgesplitst in drie delen. Deel 1 is begin 2024 afgerond, vastgesteld en verschenen (zie onder). Naar verwachting zal de praktijkcode PCD 3-2:2024 'Richtlijn drinkwaterleidingen buiten gebouwen (gebaseerd op de norm NEN-EN 805:2000); <i>Deel 2: Planvorming</i>' begin 2025 beschikbaar komen. Deel 3 (PCD 3-3 'Uitvoering', werktitel) staat voor 2025 op de rol en wordt begin 2026 verwacht.</p>
PCD 3-1	Richtlijn drinkwaterleidingen buiten gebouwen (gebaseerd op de norm NEN-EN 805:2000); <i>Deel 1: Algemeen en uitgangspunten</i>		2023	2028	Dit deel bevat de hoofdstukken 1 tot en met 4, en 9 uit de PCD 3:2020, met inbegrip van de bijbehorende bijlagen.
PCD 4	Richtlijn voor systemen voor de opslag van drinkwater; <i>Ontwerp, aanleg en beheer (gebaseerd op NEN-EN 1508:1998)</i>	bindend: de praktijkcode is qua opzet en inhoud gebaseerd op de Europese norm NEN-EN 1508:1998 'Drinkwatervoorziening – Eisen voor systemen en onderdelen voor de opslag van water'	2020	2025	<p>De bovenliggende Europese norm wordt in 2022 – 2024 geactualiseerd.</p> <p>Ook het beleid ten aanzien van de gezondheidskundige aspecten van in situ beton op basis van publiekrechtelijke regelgeving is hierin opgenomen. Er is ook een Excel rekensheet voor de berekening van de capaciteit van een reservoir beschikbaar.</p>

					<p>De vorige editie was een driedelige serie aan praktijkcodes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PCD 4-1:2019 'Reservoirs en andere constructies voor drinkwater(bereiding); <i>Deel 1: Algemeen</i>'; • PCD 4-2:2019 'Reservoirs en andere constructies voor drinkwater(bereiding); <i>Deel 2: Beton</i>'; • PCD 4-3:2018 'Reservoirs en andere constructies voor drinkwater(bereiding); <i>Deel 3: Metalen en kunststoffen</i>'.
PCD 5	De toepassing van leidingmaterialen in met organische stoffen verontreinigde bodems; <i>Permeatie</i>	voorschrijvend	2023	2024	Deze praktijkcode wordt in 2024 herzien.
PCD 6	Conditiebepaling voor drinkwaterleidingen	beschrijvend	2016		In 2022 is een voortraject uitgevoerd in verband met de herziening van deze praktijkcode. Daarbij is geconstateerd dat de in 2016 vastgestelde editie van de praktijkcode is gedateerd, zodat die is ingetrokken. In 2023 – 2024 is een inventarisatie uitgevoerd ten aanzien van beschikbare inspectietechnieken en de mogelijkheden daarvan voor de drinkwaterbedrijven. De opbrengst daarvan ('Roadmap kennisontwikkeling conditiebepaling leidingen', rapport KWR 2024.075) is in juni 2024 beschikbaar gekomen. Een vervolg daarop is nog onderwerp van gesprek.
PCD 7	Controlemethodiek brandkranen	voorschrijvend	2022	2026	
PCD 8	Protocol referentiedocument AMVD	bindend: de AMVD (Analyse Microbiologische Veiligheid Drinkwater) wordt expliciet genoemd in noot 1 bij Tabel I 'Microbiologische parameters' in	2020	2025	Het referentiedocument omvat vier zuiveringsstappen: bodempassage, ozon-desinfectie, RO en UV-desinfectie. In de praktijkcode wordt bovendien de zuiveringsstap langzame-zandfiltratie genoemd. Die zal nog aan de webtool worden toegevoegd (hieraan wordt nog steeds door RIVM gewerkt).

		Bijlage A van het Drinkwaterbesluit			<p>Verwijderingsrendementen van (zuiverings)stappen voor organismen anders dan deze vijf maken onderdeel uit van het lopende onderzoeksprogramma van de Nederlandse drinkwatersector.</p> <p>De webtool voor het referentiedocument AMVD is toegankelijk voor de drinkwaterbedrijven via het internetadres http://qmra.kwrwater.nl met de volgende login gegevens: (i) User Name = 'QMRA' en (ii) Password = 'KWR123'.</p> <p>Voor de webtool van de vier genoemde zuiveringsstappen is een toelichting beschikbaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • webtool toelichting bodempassage; • webtool toelichting RO; • webtool toelichting ozon-desinfectie; • webtool toelichting UV-desinfectie.
PCD 9	Uniforme storingsregistratie (USTORE); Praktijkcode voor het beheer van storingsregistratie van leidingnetten	bindend: storingsregistratie wordt expliciet genoemd in de ' Beleidsnota Drinkwater; Schoon drinkwater voor nu en later ' (2014) in het kader van de vervangingsopgave van de drinkwatersector, waarmee het ministerie aangeeft te verlangen dat de drinkwaterbedrijven in de beschreven periode hun storingsregistratie op orde brengen	2022	2027	De vigerende editie van de praktijkcode PCD 9 wordt geïmplementeerd bij de in de Begeleidingsgroep USTORE participerende drinkwaterbedrijven (alle Nederlandse drinkwaterbedrijven met uitzondering van Evides Waterbedrijf en Vitens). Het zal enkele jaren in beslag nemen om data volgens het vernieuwde format aan te leveren.
PCD 10	Snelfiltratie in open filters; <i>Snelfilters onder atmosferische druk in gesloten gebouwen</i>	voorschrijvend	2018	2025	

PCD 11	Berekening CO ₂ -voetafdruk van drinkwaterbedrijven	bindend: i.v.m. 'climate change' publiekrechtelijke regelgeving komt steeds meer in beeld	2024	2025	In 2021 is in een voortraject een plan van aanpak opgesteld en geaccordeerd voor een jaarlijkse actualisatie van de praktijkcode en/of bijbehorende  rekentool CO2-voetafdruk drinkwaterbedrijven.xlsx in de jaren 2022 – 2025.
PCD 12	Wet- en regelgeving in Nederland voor onderdelen van drinkwaterleidingnetten; <i>Een toelichting op de 'Regeling materialen en chemicaliën drink- en warm tapwatervoorziening' (versie 1 juli 2017)</i>	beschrijvend: uit de titel van de praktijkcode blijkt dat het gaat om een toelichting op de (ministeriële) Regeling materialen en chemicaliën drink- en warm tapwatervoorziening	2018	2024	<p>De praktijkcode is weliswaar primair bedoeld voor onderdelen van leidingen voor het transport en de distributie van drinkwater, maar is ook bruikbaar voor andere toepassingen.</p> <p>In de praktijkcode wordt verwezen naar verschillende procedures en lijsten op de website van de 'Four Member States' ('4MS' en inmiddels '4MS Initiative'), waarvan er na het verschijnen van de praktijkcode enkele (bij herhaling) zijn geactualiseerd. Met name worden in dat verband de volgende 'positieve lijsten' genoemd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor cementgebonden materialen: positieve lijst voor cementgebonden materialen van 24 november 2016 [10] • Voor kunststof materialen: positieve lijst voor kunststof materialen van 15 december 2023 [7] • Voor metallische materialen: positieve lijst voor metallische materialen van 8 juli 2024 [12] <p>In het kader van de implementatie van Artikel 11 'Minimumvereisten inzake hygiëne voor materialen die in contact komen met voor menselijke consumptie bestemd water' van de Europese Drinkwaterrichtlijn (van 16 december 2020; op 12 januari 2021 van kracht geworden) moet de Regeling in de komende jaren worden herzien en moet de herziene Regeling uiterlijk op 12 januari 2025 van kracht worden. Aansluitend kan</p>

					de praktijkcode PCD 12 op basis daarvan worden herzien.
PCD 13 (serie van 5 delen)	Putten en puttenvelden ten behoeve van drinkwater	-			De vijfdelige serie praktijkcodes heeft betrekking op de winning van grondwater en oevergrondwater. In 2025 zal een project worden uitgevoerd waarbij de verschillende praktijkcodes op het gebied van de winning van (oever)grondwater onderling worden afgestemd (voorstel).
PCD 13-1	Putten en puttenvelden ten behoeve van drinkwater; <i>Deel 1: Algemeen</i>	voorschrijvend	2019	2025	
PCD 13-2	Putten en puttenvelden ten behoeve van drinkwater; <i>Deel 2: Ontwerp</i>	voorschrijvend	2019	2025	
PCD 13-3	Putten en puttenvelden ten behoeve van drinkwater; <i>Deel 3: Aanleg</i>	voorschrijvend	2020	2025	
PCD 13-4	Putten en puttenvelden ten behoeve van drinkwater; <i>Deel 4: Exploitatie</i>	voorschrijvend	2022	2025	
PCD 13-5	Putten en puttenvelden ten behoeve van drinkwater; <i>Deel 5: Infiltratieputten</i>	voorschrijvend	2023	2025	
PCD 14 (serie van 4 delen)	Ontzuren van water ten behoeve van de bereiding van drinkwater				
PCD 14-1	Ontzuren van water ten behoeve van de bereiding van drinkwater; <i>Deel 1: Algemeen</i>	voorschrijvend	2020	2025	
PCD 14-2	Ontzuren van water ten behoeve van de bereiding van drinkwater; <i>Deel 2:</i>	voorschrijvend	2020	2025	

	<i>Verwijdering van kooldioxide door middel van beluchting</i>				
PCD 14-3	Ontzuren van water ten behoeve van de bereiding van drinkwater; <i>Deel 3: Verwijdering van kooldioxide door middel van filtratie over calciumcarbonaat houdende materialen niet zijnde dolomiet</i>	voorschrijvend	2020	2025	
PCD 14-4	Ontzuren van water ten behoeve van de bereiding van drinkwater; <i>Deel 4: Verwijdering van kooldioxide door middel van het doseren van een sterke base</i>	voorschrijvend	2020	2025	
PCD 15	Afsluiterbeheer	voorschrijvend	2022	2027	
PCD 16	Luchtfiltratie ten behoeve van de drinkwatervoorziening	voorschrijvend	2020	2025	
PCD 17	Richtlijn voor de kwaliteitsborging van chemicaliën ten behoeve van de bereiding van drinkwater; <i>In het volledige traject van productie tot en met gebruik</i>	voorschrijvend	2022	2027	
PCD 18	Verwijdering van methaan uit water ten behoeve van de bereiding van drinkwater	voorschrijvend	2022	2027	
PCD 19	Best practice guide for hydraulic model export	beschrijvend: het gaat om door drinkwaterbedrijven uit te voeren en aan te reiken zaken t.b.v. een evaluatie door KWR Water Research Institute	2022	2025	Deze eerste editie van de praktijkcode is (i) in het Engels en (ii) niet in het officiële format voor een praktijkcode opgesteld. Het is de bedoeling het document in het Nederlands op te stellen en in het officiële format over te zetten bij de herziening in 2024 – 2025.

					De praktijkcode wordt onderhouden in opdracht van het 'Platform Leidingnetmodellen'.
PCD 20	OLM in de benchmark; <i>Definities OLM en beschrijving spreadsheet 'OLM formulier.xlsm'</i>	bindend: de praktijkcode sluit aan bij onderdeel b van lid 2 van Artikel 57 'Prestatie-indicatoren' van § 6.1 'Prestatievergelijking' van Hoofdstuk 6 'De doelmatigheid van de openbare drinkwatervoorziening' van het Drinkwaterbesluit	2021	2026	De afkorting OLM staat voor Ondermaatse LeveringsMinuten. Voor de dataverwerking is een bijbehorend Excel rekensheet beschikbaar. De praktijkcode wordt onderhouden in opdracht van Vewin.
PCD 21	Actieve-koolfiltratie van water ten behoeve van de bereiding van drinkwater				Deze praktijkcode wordt in 2024 – 2025 opgesteld.
PCD 22	Frontbeveiliging; <i>De beveiliging van het drinkwater in het leidingnet tegen terugstroming vanuit daarop aangesloten installaties</i>	voorschrijvend			Deze praktijkcode wordt in 2023 – 2024 opgesteld.
PCD 23	Bereiding van drinkwater door middel van membraanfiltratie	voorschrijvend			Deze praktijkcode wordt in 2024 – 2025 opgesteld en zal specifieke hoofdstukken bevatten op het gebied van microfiltratie (MF), ultrafiltratie (UF), nanofiltratie (NF) en omgekeerde osmose (RO).
PCD 24	Kathodische bescherming (KB)				

Verbindend

Een praktijkcode die expliciet is vermeld in een document van publiekrechtelijke aard (wet, Algemene Maatregel van Bestuur of ministeriële regeling) en daardoor een wettelijk kader heeft, en derhalve (volgens een rechterlijke uitspraak) 'verbindende kracht heeft' of 'is aan te merken als algemeen verbindend voorschrift'.

Bindend

Een praktijkcode die is gebaseerd op een bovenliggende nationale, Europese of mondiale norm (privaatrechtelijk) of waarin een onderwerp met een wettelijk kader (dat wil zeggen onderdeel uitmaakt van de wet- en regelgeving) is uitgewerkt.

Voorschrijvend

Een praktijkcode die een richtlijn is in de zin van een vakinhoudelijke aanbeveling van een te volgen gedrag of handelswijze.

Beschrijvend

Een praktijkcode die toelichtend van karakter is of een opsomming en uitwerking is van de (technische) mogelijkheden die er zijn.